

Premiéra 11. února 1947.

Romain Rolland :

Hra o lásce a smrti

Hra o dvou dílech, 12 obrazech. Přeložil Petr Křička.
Režie: Otto Haas. Scéna: Jan Obšil. Scénická hudba:
Jiří Hubička. Řídí: Rudolf Janáček. Choreografie:
Emerich Gabzdyl. Kostymy M. a J. Stejskalovi.

Jérome de Courvoisier, člen Konventu	Jaroslav Šára
Sophie de Courvoisier, jeho žena	Táňa Hodanová
Claude Vallée, zatykačem stíhaný girondinský poslanec	Jiří Valchař
Lazare Carnot, člen výboru pro obecné blaho	Jiří Roll
Denis Bayot	Hynek Němec
Horace Bouchet	Jiří Duras
Lodoise Cerizierová	Vlasta Petříková
Chloris Soucyová	Jana Kalášková
Crapart, delegát Výboru bezpečnosti	Milan Jedlička
Timoléon	Raimund Durčák
Doucin	Karel Klepáč
Vachard } slidiči	Karel Žlebčík
Taffetas	Vlad. Srba
Boilo	Rudolf Kubica
Oslí Kůže	Libuše Gřibčíková

Děj se odehrává v Paříži u Jéroma de Courvoisier
koncem března 1794.

Romain Rolland: Hra o lásce a smrti

Dvojí ústřední motivace Rollandovy Hry o lásce a smrti je určena již samotným názvem. Při inscenaci jsme vycházeli z tohoto předpokladu. Rozdělení hry na dva díly nám umožnilo soustředit problémy lásky převážně v prvním díle, problémy života a smrti převážně v druhém díle. Protože jsme přesvědčeni, že vývoj francouzské revoluce nemohl jít jinou cestou, než kterou šel (přesvědčují nás o tom dějiny), t. j. stálým prolínáním se nejkrásnějších ideálů lidské svobody a rovnosti s krvavým terorem, jako podmínkou těchto ideálů (takové je ostatně i přesvědčení autorovo) — rozdělili jsme výtvarně scénu v závěsovém náznaku na dvě části: v levé jsme soustředili barvu rudou, v pravé barvy francouzské trikolory — symbol rovnosti, volnosti a svobody — a obě části jsme spojili v jeden celek.

Osud Jéromova života a jeho ženy Sophie začíná u psacího stolu pod trikolorou a končí pod rudým závěsem vlevo umístěných dveří. Hlavní scény hry (především scénu Carnota s Jéromem, konečnou scénu Sophie a Jéroma, scény obou s Valéem), jsme umístili do středu jeviště mezi tyto dva póly.

Za myšlenkově nejdůležitější scénu pokládáme dialog Lazara Carnota s Jéromem de Courvoisier, neboť v ní soustředil autor nejvýrazněji myšlenkovou a ethickou náplň své hry. Jestliže se Jérôme odhodlá zemřít, neboť ve svém individualistickém sobectví je rozhodnut obětovat raději vlastní život, dá-li tím »potupné době zbabělců a tyranů příklad svobodné duše« — dává Lazar Carnot přednost životu, neboť pro něj »pokrok lidstva je metou konečnou, o níž jde v začatém boji«. Myslí-li Jérôme především na sebe, na svou víru, svou pravdu, svou mravní čistotu, myslí-li především na přítomnost, neboť »jedině život přítomný je život posvátný«, pak Lazar Carnot se jeví jako zastánce všeobecných lidských práv, lidské svobody a rovnosti, k nimž spěje přítomnost — té svobody a rovnosti, pro níž Jérôme Courvoisier umírá, ale Lazar Carnot žije.

Romain Rolland, podle Zweiga vůdčí duch evropských generací, napsal Hru o lásce a smrti v roce 1923, tedy přesně dvacet let po prvním uvedení »Dantona«. Vyvrcholil v ní v dramatického autora světového formátu, jenž dovedl výraznou uměleckou formou ukázat cestu k nové mravnosti. Otto Haas.